

## XXII.

## B e t æ n k n i n g

over

Udkast til Lov om Maaden, hvorpaa Bekjendere af den mosaiske Tro skulle edsfæstes inden Retten.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 18de Februar 1864).

Forordningen af 10de Mai 1843 — der ophævede Forordningen af 15de September 1747 angaaende Edsfæstelse af de mosaiske Troesbekjendere, „da de ældre Ceremonier og Formularer ikke mere fandtes passende til bemeldte Troessamfunds nuværende religiøse og moralske Tilstand“ — bestemmer iblandt Andet: 1) at ved Edsaflæggelsen bør enten Præsten eller Kateketen eller, paa de Steder hvor ingen jødiske Geistlig opholder sig, en anden veloplyst og agtbar Mand af den mosaiske Troesbekjendelse møde i Retten for i Forbindelse med Dommeren at paasee, at Alt hvad der vedkommer Edens bindende Kraft med Hensyn til den Sværgendes Religionsbekjendelse vorder iagttaget; 2) at under Edsfæstelsen bør den Sværgende, med Undtagelse af ugifte Fruentimmer, staae med bedækket Hoved; 3) at der skal forelægges den Sværgende et trykt Exemplar af Pentateuken i det hebraiske Sprog, som er aabnet og opflaaet paa 2den Mosebog, 20, 7, og hvorpaa han holder den høire Haand saaledes, at han med Fingeren peger paa Ordene: Jehovah Eloheka, medens han løfter den venstre Haand i Veiret. — Det er disse Bestemmelser, som det foreliggende Lovudkast, nærmest paa gjentaget Andragende af Præsten ved det mosaiske Troessamfund i Kjøbenhavn, Dr. phil. Wolff, gaaer ud paa at ophæve,

idet det tillige foreslaaer en Forandring og Forfortelse af selve Edsformularen.

Udvalget finder Betænknelighed ved at gaae ind paa den Betragtning, som af og til skinner frem igjennem adskillige af de indkomne Andragender og Erklæringer, at det ligeoverfor en dansk Domstol skulde være ligegyldigt, om den jødiske Retsslov eller Retspraxis foreskrev de omhandlede Former eller ikke. Der kan nemlig ikke være Tvivl om, at Staten ved Ordningen af den Maade, hvorpaa Edsaflæggelse skal foregaae, saavidt muligt bør tage Hensyn til de forskjellige Religionsbekjendelses Opfattelse af Eden og de Former, der netop som Følge af samme ere foreskrevne, for at Eden kan tillægges sin fulde Betydning. For Jødernes Vedkommende bør dette Synspunkt faa meget mindre tabes af Sigte, som den Adskillelse, vi ere vant til at gjøre imellem det religiøse og borgerlige eller juridiske Element, er fremmed for Jødens Betragtning: den jødiske Retsslov er væsentligt religiøs, og dersom den i dette Tilfælde virkelig overstredes, da kunde det, ibetmindste for nogle Jøder, faae Udseende af, at Eden med det Samme havde mistet Noget af sin bindende Kraft. I denne eller lignende Retning gaae ogsaa de Erklæringer, som have været afgivne af Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Kjø-